

JULES VERNE

Căpitan la 15 ani

Traducere de TRAIAN FINȚESCU

CORINT
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI.....	5
I Bricul-goeletă <i>Pilgrim</i>	5
II Dick Sand	15
III Epava	23
IV Supraviețuitorii de pe <i>Waldeck</i>	32
V S. V.	37
VI O balenă în zare	52
VII Pregătirile	61
VIII Jubartul	69
IX Căpitanul Sand	80
X Următoarele patru zile.....	88
XI Furtuna	100
XII La orizont.....	111
XIII Pământ! Pământ!.....	123
XIV Ceea ce trebuie făcut	136
XV Harris.....	151
XVI La drum.....	166
XVII O sută de mile în zece zile.....	179
XVIII Însăpăimântătorul cuvânt!.....	191
PARTEA A DOUA.....	202
I Negoțul de sclavi	202
II Harris și Negoro.....	211
III Din nou la drum	223
IV Drumurile rele ale Angolei	234
V O lecție despre furnici ținută într-un furnicar	243
VI Clopotul de scafandru	255
VII O tabără pe malul fluviului Coanza	268
VIII Câteva însemnări ale lui Dick Sand	278
IX Kazonde.....	292
X O zi de târg la Kazonde	303
XI Un punch oferit regelui din Kazonde.....	313
XII O înmormântare regală	324
XIII Interiorul unei agenții	336
XIV Câteva noi informații despre doctorul Livingstone.....	347
XV Unde te poate duce o manticoră.....	360
XVI Un mgannga	372
XVII Duși de curent	380
XVIII Felurite întâmplări	390
XIX S.V.....	400
XX Încheiere	410

PARTEA ÎNTĂI

I

BRICUL-GOELETĂ *PILGRIM*

Pe data de 2 februarie 1873, bricul-goeletă *Pilgrim* se afla la 43°57' latitudine sudică și la 165°19' longitudine vestică.

Acest bastiment de patru sute de tone, echipat la San Francisco pentru pescuitul de pești mari din mările australe, aparținea lui James W. Weldon, un bogat armator californian, care îi încredințase cu mulți ani în urmă comanda căpitanului Hull.

Pilgrim era unul dintre cele mai mici, dar și dintre cele mai bune vase din flotila pe care J. W. Weldon o trimitea în fiecare anotimp atât dincolo de strâmtoarea Bering, până în mările boreale, cât și pe meleagurile Tasmaniei sau la Capul Horn, până la Oceanul Atlantic. Naviga excelent. Greementul¹ său, foarte lesne de mânuit, îi îngăduia să se aventureze, cu un echipaj redus, chiar și printre bancizele de nepătruns din emisfera australă. Căpitanul Hull știa să se descurce, cum spun marinarii, în mijlocul acestor ghețuri care,

¹ Ansamblu format din catargele, vecele și parâmele unei nave cu pânze. (n.tr.)

în timpul verii, se abat la travers de Noua Zeelandă, sau de Capul Bunei Speranțe, la o latitudine mult mai joasă decât aceea pe care o ating în mărilor septentrionale ale globului. Este adevărat că era vorba doar despre aisberguri de mici dimensiuni, slăbite de nenumăratele ciocniri, roase de apele calde, dintre care cele mai multe se duceau să se topească în Pacific sau Atlantic.

Sub ordinea căpitanului Hull, marinar de nădejde și, de asemenea, unul dintre cei mai iscusiți pescuitori cu harponul din întreaga flotilă, se afla un echipaj compus din cinci mateloți și un novice. Era puțin pentru pescuitul de balene care cere un personal destul de numeros. Sunt necesari mai mulți oameni atât pentru manevrarea ambarcațiunilor de atac, cât și pentru tăierea în bucăți a animalelor capturate. Dar, după pilda altor armatori, James W. Weldon socotea mult mai economic să îmbarce la San Francisco doar marinarii de trebuință pentru conducerea bastimentului. Noua Zeelandă nu ducea lipsă de pescuitori cu harponul, marinari de toate naționalitățile, dezertori și alții, care căutau de lucru în timpul sezonului și își făceau cu multă pricepere meseria de pescari. Perioada de pescuit odată încheiată, erau plătiți, erau debarcați și rămâneau să aștepte ca baleniarele din anul următor să vină să le ceară serviciile. Se obținea, grație acestei metode, o mai bună utilizare a marinarilor disponibili și un profit mai mare din cooperarea cu aceștia.

În felul acesta se procedase și la bordul lui *Pilgrim*.

Bricul-goeletă tocmai își isprăvisese sezonul la hotarele cercului polar antarctic. Dar nu își făcuse plinul de barili de ulei, de fanoane întregi și de fanoane tăiate. În perioada aceea, pescuitul devine deja anevoios. Cetaceele, vâdate în exces, sunt din ce în ce mai rare. Balena veritabilă, care poartă numele de „Nord-caper” în oceanul boreal și de „Sulpherboltone” în mărilor sudului, tinde să dispară. Pescarii sunt nevoiți să se mulțumească cu „fin-back”, cetaceul din mărilor arctice, mamifer gigantic ale cărui atacuri sunt de multe ori primejdioase.

Exact așa făcuse și căpitanul Hull în timpul acestei campanii, dar, la viitoarea sa călătorie, avea de gând să se îndrepte spre o latitudine mai înaltă, ajungând până la acele pământuri, Clarie și

Adélie, a căror descoperire, contestată de americanul Wilkes, aparține definitiv ilustrului comandant al vaselor *Astrolab* și *Zeloasa*, francezului Dumont d'Urville.

Într-un cuvânt, nu fusese un sezon prea fericit pentru căpitanul Hull. La începutul lui ianuarie, adică pe la mijlocul verii australe, deși nu sosise încă vremea întoarcerii pentru baleniere, căpitanul Hull se văzuse silit să părăsească locurile de pescuit. Marinarii, care se adăugaseră echipajului său pentru a-l întări — de fapt, o adunătură destul de jalnică —, își dădură în petic, cum se spune, și trebui să se gândească să se descotorosească de ei.

Pilgrim se îndreptă, așadar, spre nord-vest, spre meleagurile Noii Zeelande, cu care făcu cunoștință pe 15 ianuarie. Ajunse la Waitemata, portul din Auckland, așezat înăuntrul golfului, pe coasta insulei dinspre mieznoapte, și aici îi debarcă pe pescarii pe care îi angajase pe timpul sezonului de pescuit.

Echipajul nu era mulțumit. Lipseau cel puțin două sute de barili de ulei din încărcătura lui *Pilgrim*. Niciodată nu mai avuseseră un sezon atât de slab. Căpitanul Hull se întorcea deci împovărat de dezamăgirea unui vânător strălucit care, pentru prima oară, a dat chix, sau aproape. Era în joc amorul său propriu și, foarte supărat, nu putea să-i ierte pe acei netrebnici care, datorită nesupunerii lor, compromiseseră rezultatele campaniei sale.

Zadarnic încercară să recruteze un alt echipaj de pescuit la Auckland. Toți marinarii disponibili se imbarcaseră deja pe celelalte baleniere. Se văzură, prin urmare, siliți să renunțe la speranța de a completa încărcătura lui *Pilgrim* și căpitanul Hull se pregătea să părăsească definitiv Auckland-ul, când primi o cerere de traversare a oceanului din partea unor pasageri, pe care nu putea să-i refuze.

Doamna Weldon, soția armatorului lui *Pilgrim*, fiul ei Jack, în vârstă de cinci ani, și una dintre rudele sale, căreia i se spunea vărul Bénédicte, se aflau atunci la Auckland. James W. Weldon, pe care tranzacțiile sale comerciale îl obligau câteodată să viziteze Noua Zeelandă, îi luase cu el pe toți trei, cu gândul că se vor întoarce împreună la San Francisco.

Dar, în clipa în care toată familia se pregătea să plece, micuțul Jack se îmbolnăvi destul de grav, și tatăl său, chemat imperios de treburile sale, trebui să părăsească Auckland-ul, lăsându-și acolo soția și copilul, ca și pe vărul Bénédic.

Trecuseră trei luni de atunci, trei luni lungi de despărțire care se dovediră a fi extrem de apăsătoare și de neplăcute pentru doamna Weldon. Totuși, băiețelul se însănătoși și acum era în măsură să poată porni la drum, când i se aduse la cunoștință sosirea lui *Pilgrim*.

Or, pe vremea aceea, ca să se poată întoarce la San Francisco, doamna Weldon ar fi trebuit să se ducă până în Australia, pentru a încerca să ia de acolo unul dintre bastimentele Companiei trans-oceanice „Golden Age” care circulă între Melbourne și istmul Panama, prin Papéiti. Apoi, odată ajunsă în Panama, s-ar fi văzut nevoită să aștepte plecarea steamer-ului american care stabilește o legătură constantă între istm și California. De aici, tot felul de întârzieri, de transbordări, întotdeauna neplăcute pentru o femeie cu un copil. Tocmai în acel moment, *Pilgrim* făcu escală la Auckland. Așa că, fără să șovăie, îi ceru căpitanului Hull să o ia la bord pentru a o duce înapoi la San Francisco, împreună cu fiul ei, cu vărul Bénédic și cu Nan, o negresă bătrână care o slujea din copilărie. Trei mii de leghe marine de făcut pe o navă cu pânze! Dar, la bordul bastimentului căpitanului Hull, curățenia era ținută cu atâta strășnicie, iar vremea se menținea încă atât de frumoasă de cele două părți ale Ecuatorului! Căpitanul Hull acceptă și își puse de îndată cabina la dispoziția pasagerei sale. Voia ca, în timpul unei traversări ce putea dura între patruzeci și cincizeci de zile, doamna Weldon să se simtă cât mai bine cu putință la bordul balenierei.

Existau deci anumite avantaje pentru doamna Weldon, dacă avea să facă drumul spre casă în aceste condiții. Singurul dezavantaj era că această călătorie urma să se prelungească, având în vedere faptul că *Pilgrim* trebuia să-și descarce încărcătura la Valparaiso, în Chile. Odată încheiată această operație, nu-i mai rămânea decât să urce de-a lungul coastei americane, purtat de acele vânturi dinspre uscat care fac atât de plăcută navigarea prin aceste locuri.

Doamna Weldon era, de altfel, o femeie curajoasă, pe care marea nu o înspăimânta. În vârstă de treizeci de ani pe atunci, pe deplin sănătoasă, obișnuită cu călătoriile de cursă-lungă, întrucât împărțise cu soțul ei oboseala mai multor traversări, nu se temea de perspectivele mai mult sau mai puțin nesigure ale îmbarcării la bordul unui vapor de tonaj mediu. Îl știa pe căpitanul Hull ca pe un marinar excelent, în care James W. Weldon avea toată încrederea. *Pilgrim* era un bastiment solid, un vas care ținea bine la drum, bine cotate în flotila balenierelor americane. Era o ocazie bună. Trebuia să profite de ea. Așa că profită.

Vărul Bénédic — este de la sine înțeles — urma să o însoțească.

Acest văr era un om tare de treabă, cam la cincizeci de ani. Dar, în ciuda vârstei sale, nu ar fi fost deloc prudent să îl lași să iasă singur. Mai degrabă lung decât voinic, mai degrabă îngust decât slab, cu fața osoasă, craniul enorm și foarte chel, recunoșteai în întreaga sa persoană interminabilă pe unul dintre acei demni savanți cu ochelari de aur, ființe inofensive și bune, hărăzite să rămână toată viața niște copii mari și să se stingă foarte bătrâni, ca niște centenari care mor în brațele doicii.

„Vărul Bénédic” — așa i se spunea peste tot, chiar în afara familiei, și, într-adevăr, făcea parte din categoria acelor persoane cumsecade care par să fie veri cu toată lumea — vărul Bénédic, stânjenit mereu de brațele și picioarele sale lungi, era cu desăvârșire incapabil să se descurce, chiar și în împrejurările cele mai obișnuite. Nu stingherea pe nimeni, oh! nu, ci, mai degrabă, îi încurca pe ceilalți și se încurca pe sine. Mulțumindu-se, de altfel, cu puțin, uitând să bea sau să mănânce, dacă nu i se aducea de mâncare sau de băut, insensibil atât la frig, cât și la cald, părea să aparțină mai degrabă regnului vegetal decât regnului animal. Închipuți-vă un copac cât se poate de nefolositor, fără roade și aproape fără frunze, care nu hrănește și nu adăpostește pe nimeni, dar care are inimă bună.

Așa era vărul Bénédic. Ar fi făcut bucuros serviciul oamenilor, dacă, ar spune domnul Prudhomme, ar fi fost în stare să le facă!

În sfârșit, era îndrăgit chiar pentru această slăbiciune a sa. Doamna Weldon îl privea ca pe copilul ei — un frate mai mare al micuțului său Jack.

Se cuvine să adăugăm aici că vărul Bénédict nu era, totuși, nici leneș, nici lipsit de ocupație. Dimpotrivă, trudea zi și noapte. Singura sa pasiune, istoria naturală, îl absorbea în întregime.

„Istoria naturală” e mult spus.

Se știe că diversele părți din care este alcătuită această știință sunt zoologia, botanica, mineralogia și geologia.

Or, vărul Bénédict nu era, în niciun fel, nici botanist, nici mineralog, nici geolog.

Era, atunci, un zoolog, în adevăratul înțeles al cuvântului, un fel de Cuvier al Lumii Noi, disecând animalul prin analiză sau reconstituindu-l prin sinteză, unul dintre acei cunoscători profunzi, versați în studiul celor patru tipuri la care știința modernă reduce întreaga lume animală: vertebrate, moluște, articulate și radiate? Dintre aceste categorii, naivul dar studiosul savant a pus, oare, sub observație diversele clase și a cercetat ordinele, familiile, subfamiliile, genurile, speciile, varietățile care le disting?

Nu.

S-a dedicat vărul Bénédict studiului vertebratelor, mamiferelor, păsărilor, reptilelor și peștilor?

Deloc.

Au figurat, oare, moluștele, de la cefalopode până la briozoare, printre preferințele sale, iar malacologia nu mai are secrete pentru el?

Nici atât!

Atunci, radiatele, adică echinodermele, acalefii, polipii, entozoaarele, spongierii și infuzorii au fost aceia asupra cărora s-a aplecat cu osârdie, arzând vreme atât de îndelungată uleiul de la lampa sa de lucru?

Trebuie să vă mărturisesc că n-au fost nici radiatele.

Prin urmare, cum mai rămâne de citat din zoologie doar categoria articulatelor, se înțelege de la sine că asupra acestora s-a îndreptat singura pasiune a vărului Bénédict.

Da, și se cuvine să mai facem încă o precizare.

Încrengătura articulatelor numără șase clase: insectele, miriapodele, arahnidele, crustaceele, circropodele și anelidele.

Ei bine, vărul Bénédicte, științific vorbind, nu știa să deosebească o rămă de o lipitoare medicinală, un păianjen domestic de un scor pion, un miriapod obișnuit de o scolepeandră.

Dar, atunci, ce era vărul Bénédicte?

Un simplu entomolog, nimic mai mult.

La această afirmație, veți răspunde, fără îndoială, că, în accepția sa etimologică, entomologia este acea parte a științelor naturale care se ocupă de toate articulatele. Așa este, general vorbind; dar, prin tradiție, acest cuvânt a căpătat un sens mai restrâns. Se folosește, așadar, doar în cazul studiului propriu-zis al insectelor, adică „al tuturor animalelor articulate ale căror corpuri, constituite din inele așezate unul lângă altul, alcătuiesc trei segmente distincte, care posedă trei perechi de labe, ceea ce le-a adus numele de hexapode”.

Așadar, cum vărul Bénédicte s-a mărginit la studiul articulatelor din această clasă, el este doar un simplu entomolog.

Dar acest lucru nu trebuie să ne înșele! Această clasă de insecte numără nu mai puțin de zece ordine: ortopterele¹, nevropterele², himenopterele³, lepidopterele⁴, hemipterele⁵, coleopterele⁶, dipterele⁷, ripipterele⁸, parazii⁹ și tisanurii¹⁰. Or, în unele dintre aceste ordine, în cel al coleopterelor, de exemplu, au fost recunoscute treizeci de mii de specii, și șaiszeci de mii în cel al dipterelor; așadar, subiectele de studiu nu lipsesc și cred că sunteți de acord că există suficient material pentru un singur om.

¹Tipuri: lăcuste, greieri etc. (n.a.)

²Tipuri: furnica-leu, libelule. (n.a.)

³Tipuri: albine, viespi, furnici. (n.a.)

⁴Tipuri: fluturi etc. (n.a.)

⁵Tipuri: greieri de casă, purici, păduchi de frunze etc. (n.a.)

⁶Tipuri: cărăbuși, licurici etc. (n.a.)

⁷Tipuri: țânțari, țânțari de baltă, muște. (n.a.)

⁸Tipuri: stilopi. (n.a.)

⁹Tipuri: sarcoptul râiei etc. (n.a.)

¹⁰Tipuri: ploșnițe etc. (n.a.)

Așa că viața vărului Bénédicte era exclusiv și în întregime consacrată entomologiei.

Acestei științe îi închina toate ceasurile vieții sale — toate, fără excepție, chiar și orele de somn, fiindcă visa întruna numai „hexapodi”. Gângăniile pe care le purta prinse cu ace de mânecile sau de gulerul jilecii, sau de căptușeala pălăriei, sau de mânecile brodate ale cămășii erau atât de multe și de mărunte, încât nimeni n-ar fi reușit să le numere, fără să greșească. Atunci când vărul Bénédicte revenea din cine știe ce plimbare științifică, prețioasă sa pălărie, în mod deosebit, nu mai era decât o cutie de istorie naturală, fiind burdușită pe dinăuntru și pe dinafară de o sumedenie de insecte străpunse.

Iar acum vom spune totul despre acest ciudat, când veți afla că numai din pasiune entomologică îi însoțise pe domnul și doamna Weldon în Noua Zeelandă. Pe acele meleaguri, colecția sa se îmbogățise cu câteva exemplare rare și vă dați seama că era cât se poate de grăbit să se întoarcă și să le claseze în rafturile cabinetului său din San Francisco.

Așadar, dacă doamna Weldon și copilul ei urmau să se întoarcă în America cu *Pilgrim*, nimic mai firesc decât să fie însoțiți de vărul Bénédicte în această călătorie.

Dar nu este deloc sigur că doamna Weldon s-ar fi putut bizui pe el dacă s-ar fi aflat vreodată într-o situație critică. Din fericire, era vorba doar despre o călătorie ușor de făcut pe vreme frumoasă și la bordul unui bastiment al cărui căpitan merita toată încrederea.

În timpul celor trei zile de escală ale lui *Pilgrim* la Waitemata, doamna Weldon se pregăti de drum în mare grabă, căci nu voia să întârzie plecarea bricului-goeletă. Servitorii băștinași care o slujeau la locuința sa din Auckland fură concediați și, pe 22 ianuarie, se îmbarcă la bordul lui *Pilgrim*, luând cu ea doar pe fiul său Jack, pe vărul Bénédicte și pe Nan, bătrâna negresă.

Vărul Bénédicte ducea cu el, într-o cutie anume confecționată în acest scop, întreaga sa colecție de insecte. În această colecție figurau, printre altele, câteva exemplare din acea specie de coleoptere carnivore, cu ochii așezați sub cap, care până atunci păreau să existe doar în Noua Caledonie. I se recomandase cu căldură un

*Viața vărului Bénédic era exclusiv
și în întregime consacrată entomologiei.*

anume păianjen veninos, acel „katipo” al maorilor, a cărui mușcătură e adesea mortală pentru indigeni. Dar un păianjen nu aparține ordinului insectelor propriu-zise, el își are locul între arahnide și, ca urmare, nu reprezenta nicio valoare în ochii vărului Bénédicte. Așa că respinsese disprețuitor oferta, iar cel mai de preț giuvaier al colecției sale era tocmai un remarcabil coleopter carnivor, cu ochii dispuși într-o poziție atât de ciudată.

Se înțelege de la sine că vărul Bénédicte, plătind o primă substanțială, se asigurase că prețioasa sa încărcătură va călători în cele mai bune condiții, întrucât, în ochii săi, prețioasele trofee ale rodnicei sale expediții științifice erau mult mai prețioase decât întreaga încărcătură de ulei și de fanoane arimată în cala lui *Pilgrim*.

În momentul manevrei de plecare, atunci când doamna Weldon și tovarășii ei de călătorie se aflau pe puntea bricului-goeletă, căpitanul Hull se apropie de pasagera sa.

— Să fie limpede, doamnă Weldon, îi zise el, dacă străbateți oceanul la bordul lui *Pilgrim*, o faceți pe propria dumneavoastră răspundere.

— De ce îmi faceți această observație, domnule Hull? îl întrebă ea.

— Pentru că nu am primit niciun ordin de la soțul dumneavoastră în această privință și, în definitiv, un bric-goeletă nu vă poate oferi garanția unei bune traversări, cum o poate face numai un pachet destinat special transportului de pasageri.

— Dacă soțul meu ar fi aici, răspunse doamna Weldon, credeți, domnule Hull, că ar fi șovăit să se imbarce pe *Pilgrim*, împreună cu soția și copilul lui?

— Nu, doamnă, nu ar fi șovăit, spuse căpitanul Hull. Nu, cu siguranță! Cum nici eu nu șovăi! *Pilgrim* este, la urma urmei, o navă de nădejde, deși, de data asta, n-a prea avut noroc la pescuit, și sunt sigur de ea, așa cum poate fi sigur un căpitan de bastimentul pe care îl comandă de atâta amar de vreme. Dacă v-am spus ceea ce v-am spus, doamnă, am făcut-o pentru a-mi declina orice responsabilitate și pentru a vă repeta că nu veți găsi la bord confortul cu care sunteți obișnuită.

— Dacă este vorba despre confort, domnule Hull, răspunse doamna Weldon, acesta nu este un lucru care ar putea să mă facă

să îmi schimb hotărârea. Nu mă număr printre acele pasagere mof-turoase care se plâng neconținut cât de strâmte sunt cabinele și cât de sărace sunt mesele.

Apoi, doamna Weldon, după ce îl privi câteva clipe pe micuțul ei Jack, pe care îl ținea de mână, zise:

— Să pornim, domnule Hull!

Ordinele de plecare fură date de îndată, pânzele orientate și *Pilgrim*, manevrând în așa fel încât să iasă din golf cât mai repede, se îndreptă în direcția coastei americane.

Dar, la trei zile după plecarea sa, bricul-goeletă, împiedicat de puternicele brize dinspre est, se văzu obligat să lege mura la vela de la babord pentru a avea vânt bun.

Așa că, pe data de 2 februarie, căpitanul Hull se afla încă la o latitudine mai înaltă decât și-ar fi dorit și în situația unui navigator care încearcă mai degrabă să treacă de capul Horn decât să se apropie pe drumul cel mai scurt de noul continent.

II

DICK SAND

Totuși, deși marea era furtunoasă, vasul naviga în condiții cât se poate de suportabile.

Doamna Weldon fusese instalată la bordul lui *Pilgrim* cât mai confortabil cu putință. În partea din spate a punții nu existau nici dunetă¹, nici ruf². Nicio cabină de pupă nu o putea, deci, adăposti pe pasageră. Așa că trebui să se mulțumească doar cu camera căpitanului Hull, situată în spate, modest sălaș de marinar. Și chiar și așa, căpitanul fu silit să insiste ca să o facă să accepte. Acolo, în locuința neîncăpătoare, se instalase doamna Weldon, cu Jack și bătrâna Nan.

¹ Parte mai înaltă de la pupa unei nave, unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj. (n.tr.)

² Construcție în care sunt amenajate, de obicei, locuințele echipajului. (n.tr.)

Tot acolo lua masa, în compania căpitanului și a vărului Bénédic, căruia i se înjghebase un soi de cămăruță în apropiere.

În ceea ce îl privește pe căpitan, acesta își stabilise domiciliul într-o cabină de serviciu a echipajului, cabină care ar fi fost ocupată de secund, dacă ar fi existat un secund la bord. Dar, după cum se știe, bricul-goeletă naviga în așa fel încât căpitanul își putea îngădui să facă economie, renunțând la serviciile celui de-al doilea ofițer.

Oamenii de pe *Pilgrim*, marinari pricepuți și vânjoși, se arătau foarte uniți în gânduri și obiceiuri. Acest sezon de pescuit era al patrulea pe care îl petreceau împreună. Americanii din vest cu toții, se cunoșteau de mult și se trăgeau de pe aceleași meleaguri, de pe coasta Californiei.

Acești oameni de treabă erau cât se poate de atenți cu doamna Weldon, soția armatorului lor, față de care nutreau un devotament fără margini. Trebuie spus că echipajul, cointerestat cu generozitate în beneficiile navei, navigase până atunci cu un profit mare. Dacă, datorită numărului lor mic, oamenii de pe *Pilgrim* se speteau muncind, o făceau tocmai pentru că fiecare nouă muncă pe care o făceau le sporea veniturile, odată cu încheierea socotelilor de la sfârșitul sezonului de pescuit. Este adevărat că, de data aceasta, profitul avea să fie aproape nul, ceea ce îi făcea să bombăne împotriva acelor pungași din Noua Zeelandă.

Un singur om de pe vas nu era de origine americană. Portughez prin naștere, dar vorbind curent engleza, se numea Negoro și îndeplinea modesta funcție de bucătar al bricului-goeletă. Era un om taciturn, foarte puțin comunicativ, care se ținea deoparte, dar își făcea în mod decent meseria. Căpitanul Hull părea să fi avut o mână destul de bună angajându-l, căci, de la imbarcarea sa, meșterului bucătar nu i se putea reproșa nimic.

Căpitanului îi părea, totuși, rău că nu avusese răgazul să se formeze mai mult în legătură cu trecutul său. Figura, sau, mai degrabă, privirea, nu îi plăcea decât pe jumătate și, când este vorba să introduci un necunoscut în viața de la bord, atât de restrânsă, atât de intimă, nu trebuie să neglijezi nimic în ceea ce privește antecedentele acestuia.

Negoro putea să aibă patruzeci de ani. Slab, nervos, de talie mijlocie, cu părul foarte negru, cu pielea un pic oacheșă, părea să fie robust. Beneficiase de o oarecare instruire? Da, se vedea după unele observații care îi scăpau uneori. De altfel, nu vorbea niciodată despre trecutul său, nu scotea o vorbă despre familia sa. De unde venea, unde trăise nu puteai să ghicești. Care avea să-i fie viitorul? Nici asta nu puteai să știi. Își anunțase, doar, intenția de a debarca la Valparaiso. Era, cu siguranță, un om ciudat. În orice caz, nu părea să fi fost marinar. Părea chiar străin cu totul de treburile marinărești, așa cum nu este îndeobște un bucătar de vas, care își petrece cea mai mare parte din existență pe mare.

Totuși, nu se arăta deloc stânjenit de ruliul sau de tangajul vasului, așa cum se întâmplă cu oamenii care nu au navigat niciodată, ceea ce nu e puțin lucru pentru unul cu o astfel de meserie.

În definitiv, apărea rar. În timpul zilei rămânea de obicei închis în bucătărioara lui, în fața cuptorului de fontă care ocupa cel mai mult loc. Odată cu venirea nopții, Negro se retrăgea în „cotețul” care îi fusese rezervat în partea din spate a cabinei echipajului. Ajuns acolo, se culca numaidecât și adormea de îndată.

S-a spus mai sus că echipajul lui *Pilgrim* era alcătuit din cinci marinari și un novice.

Novicele acesta, în vârstă de cincisprezece ani, era un copil găsit. Această biată ființă, părăsită încă de la naștere, fusese culeasă de pe străzi și crescută prin milă publică.

Dick Sand — acesta era numele său — era, cu siguranță, originar din statul New York și, fără îndoială, chiar din capitala acestui stat.

Dacă micuțul orfan fusese botezat Dick — prescurtare a lui Richard — aceasta se datora faptului că așa se numea trecătorul care se milostivise de el, două sau trei ceasuri după ce se născuse. În ceea ce privește numele de Sand, îi fusese atribuit în amintirea locului în care fusese găsit, adică pe acea limbă de pământ de la intrarea în portul New York, la gurile fluviului Hudson: Sandy-Hook¹.

¹ „Sand” înseamnă „nisip” în engleză. (n.a.)

Se cunoștea de pe acum că Dick Sand nu va depăși înălțimea medie atunci când va fi matur, dar era bine clădit. Nu puteai avea nicio îndoială asupra originii sale anglo-saxone. Era, totuși, brunet, cu niște ochi albaștri, în al căror cristalin strălucea un foc arzător. Meseria sa de marinar îl pregătise deja pentru lupta cu viața. Figura sa inteligentă respira energie. Nu era a unui îndrăzneț, ci a unui „cutezător”. Sunt citate adesea aceste trei cuvinte dintr-un vers incomplet al lui Virgiliu:

Audaces fortuna juvat...

dar sunt citate incorect. Poetul a spus:

*Audentes fortuna juvat...*¹

Cutezătorilor, și nu îndrăzneților le surâde aproape întotdeauna norocul. Îndrăznețul poate fi nechibzuit. Cutezătorul gândește mai întâi și după aceea acționează. Aceasta este nuanța.

Dick Sand era *audens*. La cincisprezece ani știa deja să ia o hotărâre și să pună în aplicare până la capăt ceea ce decisese spiritul său cutezător. Înfățișarea sa, vioaie și serioasă totodată, îți atrăgea pe dată atenția. Nu făcea risipă de vorbe și gesturi, cum fac, de obicei, băieții de vârsta lui. De timpuriu, într-o perioadă a vieții când problemele existenței nu sunt deloc dezbătute, Dick își privise în față soarta sa mizerabilă și își făgăduise să „se împlinească” el însuși.

Și reușise — fiind deja aproape un bărbat, la o vârstă la care alții nu sunt decât niște copii. Foarte sprinten totodată, foarte priceput la toate exercițiile fizice, Dick Sand se încadra în categoria acelor ființe privilegiate despre care se poate spune că s-au născut cu două picioare stângi și două mâini drepte. În felul acesta, fac totul cu mâna potrivită și pornesc întotdeauna cu piciorul potrivit.

După cum s-a spus, micuțul orfan a fost crescut din milă publică. A fost dat, la început, într-una dintre acele case de copii în care se găsește întotdeauna, în America, un loc pentru sârmanii copilași părăsiți. Apoi, la patru ani, Dick învață să citească, să scrie, să

¹ Locuțiunea „*Audaces fortuna juvat*” — „Norocul îi ajută pe cei îndrăzneți” vine din „*Audentes fortuna juvat*” — „Norocul îi ajută pe cei cutezători”, hemistih din Eneida lui Virgiliu (X, 284). (n.tr.)

Negoro putea să aibă patruzeci de ani. Slab, nervos, de talie mijlocie, cu părul foarte negru, cu pielea un pic oacheșă...

socotească într-una dintre acele școli ale statului New York, întreținute atât de generos prin subscripții în scopuri caritabile.

La opt ani, pasiunea pentru mare, pe care Dick o avea din naștere, îl făcu să se îmbarce ca mus pe un vas de cursă lungă care naviga în mările sudului. Acolo deprinse meseria de marinar, și încă așa cum se cuvine însușită aceasta, de la vârsta cea mai fragedă. Încetul cu încetul, se instrui sub îndrumarea ofițerilor care se arătară cu toții interesați de soarta acestui omuleț. Așa că musul nu întârzie să ajungă novice, așteptându-se, fără îndoială, la mai bine. Copilul care înțelege, de la început, că munca este legea vieții, acela care știe de timpuriu că nu își poate câștiga pâinea decât cu sudoarea frunții — precept al bibliei, care constituie principiul omenirii — acela este, probabil, predestinat unor fapte mari, căci va avea într-o zi, prin voință, forța să le săvârșească.

Pe când era mus la bordul unei nave de comerț, Dick Sand avea să fie remarcat de căpitanul Hull. Marinarul acesta de treabă îl îndrăgi de îndată pe curajosul băiat și, mai târziu, îl prezentă armatorului său. James W. Weldon arătă un viu interes pentru bietul orfan, căruia îi completă educația la San Francisco, crescându-l în spiritul religiei catolice căreia îi aparținea familia sa.

În timpul studiilor sale, Dick Sand manifestă un interes deosebit pentru geografie, pentru călătorii, așteptând să ajungă la vârsta la care putea să-și însușească acea parte a matematicii care se referă la navigație. De asemenea, nu omise să adauge pregătirii sale teoretice și latura practică. Așa se face că reuși să se îmbarce pentru prima oară pe *Pilgrim* ca novice. Un bun marinar trebuie să cunoască toate tainele pescuitului la fel de bine ca pe acelea ale navigației. Este o bună pregătire pentru toate încercările prin care ar putea să treacă cel ce îmbrățișează cariera de navigator. De altfel, Dick Sand pleca pe un vas al lui James W. Weldon, binefăcătorul său, comandat de nimeni altul decât de protectorul său, căpitanul Hull. Beneficia, așadar, de condițiile cele mai favorabile.

Să încercăm să spunem până unde putea merge devotamentul său pentru familia Weldon, căreia îi datora totul, ar fi de prisos. Mai bine să lăsăm faptele să vorbească. Dar vă dați seama cât de fericit